Κυριακὴ Θ΄ Ματθαίου (Ματθ. ιζ΄ 22-34)
13 Αὐγούστου 2006

Στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, πλὴν τῶν ἄλλων θεμάτων, ποὺ θὰ μποροῦσαν ν᾽ ἀποτελέσουν τὴ βάση γιὰ ἀνάλυση καὶ διδαχή, ὑπάρχει καὶ τὸ θέμα τῆς προσευχῆς. Ὁ Χριστὸς, λέγει τὸ ἱερὸ κείμενο, «ἀφοῦ διέλυσε τὰ πλήθη ἀνέβηκε στὸ βουνὸ γιὰ νὰ προσευχηθεῖ μόνος Του».

Μὲ τὴν κίνηση αὐτὴ ὁ Χριστὸς ἐπιθυμεῖ νὰ τονίσει ὄχι τόσο τὸν τόπο, μὰ τὸν τρόπο τῆς προσευχῆς. Κι αὐτὸς ὁ τρόπος ὑπογραμμίζεται στὶς δύο μικρὲς λέξεις· «μόνος Του».

Τί σημαίνει ἆραγε τὸ «μόνος Του»; Μήπως ὅτι πῆγε μακριὰ ἀπὸ τοὺς Μαθητές καὶ τὸν κόσμο καὶ ἔμεινε μόνος; Ἢ μήπως ἡ προσευχὴ εἶναι μιὰ πράξη προσωπικὴ καὶ τοποθετεῖται στὴν προσωπικὴ σχέση τοῦ προσευχομένου μὲ τὸ Θεό;

Ὅπως ἀντιλαμβανόμαστε, πρόκειται γιὰ τὸ δεύτερο. Δηλαδὴ ἡ προσευχὴ εἶναι προσωπικὸς λόγος καὶ προσωπικὴ ἐνατένιση πρὸς τὸ Θεό. Αὐτὴ δὲ ἡ προσωπικὴ στάση δὲν ὁρίζεται, μήτε ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τόπο, ἂν δηλαδὴ αὐτὸς εἶναι τὸ βουνὸ καὶ ἡ ἐρημιὰ ἢ ἡ πόλη ἢ ἡ πολυκοσμία.

Γιατὶ καὶ στὴ μιὰ περίπτωση καὶ στὴν ἄλλη, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ προσευχηθεῖ κλεινόμενος «στὸ ταμιεῖον» τῆς ὑπάρξεώς του. Καὶ ἐκεῖ βρίσκοντας τὸν ἑαυτόν του, τὸν τοποθετεῖ ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ διαλέγεται μαζί Του. Ἔτσι, τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδίσει τὸν ἄνθρωπο νὰ προσευχηθεῖ καὶ στὴν ἡσυχία του ἀλλὰ καὶ στὴ δουλειά του· στὸ σπίτι του κλεισμένος ἢ περπατώντας στὸ δρόμο.

Γιατί μόνο μ᾽ αὐτὸ τὸν τρόπο μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅταν τονίζει «συνεχῶς νὰ προσεύχεσθε». Πῶς ὅμως συνεχῶς; Νὰ στεκόμαστε διαβάζοντας συνεχῶς προσευχὲς ἢ νὰ ψελλίζουμε ὕμνους καὶ παρακλήσεις; Ἁπλά, κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, ὅπου κι ἂν βρισκόμαστε καὶ ὅ,τι κι ἂν κάνουμε, νὰ ἔχουμε τὴν ἐνθύμηση τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν θυμούμαστε συνεχῶς τὸ Θεό, τότε θὰ κάνουμε λιγότερα σφάλματα καὶ θἄχουμε πιὸ λίγες πτώσεις καὶ ἀστοχίες.

Καὶ γιὰ βεβαιωθοῦμε καλύτερα γιὰ τὴν μεγάλη σημασία τοῦ τρόπου τῆς προσευχῆς καὶ ὄχι τοῦ τόπου, ὁ Χριστός «συχνάκις προσηύχετο καὶ μάλιστα ἐκτενῶς ἐνώπιον

τῶν μαθητῶν Του». Γι᾽ αὐτό, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσευχή Του στὸ χῶρο τῆς Γεθσημανῆ ἐκεῖνο τὸ δραματικὸ βράδυ, εἶναι ἡ μόνη περίπτωση ποὺ ὁ Χριστὸς προσεύχεται κατὰ μόνας.

Ὁ δὲ ἱερὸς Χρυσόστομος σχολιάζει αὐτὴ τὴν τακτικὴ τοῦ Χριστοῦ μ᾽ αὐτὰ τὰ λόγια: «τὸ ἔκανε αὐτὸ ὁ Χριστὸς γιὰ παιδαγωγικοὺς λόγους, διδάσκοντάς μας νὰ μὴν ἀναμιγνυόμαστε συνεχῶς μέσα στὸ πλῆθος, μήτε νὰ ἀποφεύγουμε τὸ πλῆθος πάντοτε, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιοῦμε καὶ τὰ δύο, ἐναλλάσσοντας τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ πρεπούμενο».

Ὥστε ἡ προσευχὴ ἀποτελεῖ καθαρῶς προσωπικὸ γεγονὸς καὶ εἶναι ἕνας διάλογος μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ. Βάση δὲ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου εἶναι ἡ ἀγάπη. Κι ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μεταξὺ δύο ἀγαπωμένων ἀνθρώπων, ποὺ ἀναπτύσσεται μιὰ διαλεκτικὴ ἀγάπη καὶ ἀλληλοεμπιστοσύνη, ἔτσι γίνεται καὶ μὲ τὸ Θεό. Ἀγαπᾶμε τὸ Θεὸ καὶ Τὸν ἐμπιστευόμαστε. Γι᾽ αὐτὸ ἐπιθυμοῦμε, ὄχι μόνο νὰ εἴμαστε πάντα μαζί, ἀλλὰ καὶ νὰ διαλεγόμαστε μετ᾽ Αὐτοῦ. Τότε ἡ προσευχή μας ἀνακουφίζει τὴν ὕπαρξή μας καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ στὰ δικά μας αἰτήματα.

Γιατὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἀπαντᾶ κατὰ μυστικὸ καὶ θαυμαστὸ τρόπο, ἔτσι ὥστε ἡ ψυχὴ τοῦ προσευχομένου νὰ ἀγάλλεται καὶ νὰ γεμίζει αἰσιοδοξία καὶ χαρά. Μιὰ χαρά, ὄχι ὅπως οἱ ἄλλες, ποὺ παρέχουν τὰ ἐγκόσμια πράγματα, ἀλλὰ μιὰ χαρὰ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφρασθεῖ, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη καὶ βαθειά.

Ὁ Χριστὸς ἀνεβαίνοντας στὸ ὄρος νὰ προσευχηθεῖ ὑπογραμμίζει ἀκόμη τὸ γεγονὸς πὼς ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἀποφασίσει νὰ προσευχηθεῖ, πρέπει ν᾽ ἀφήσει πίσω του κάθε ἐγκόσμια φροντίδα καὶ κάθε γήϊνο βάρος. Μόνος καὶ ἔξω ἀπ᾽ ὅλ᾽ αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ προσευχηθεῖ, γιὰ νὰ ἐλπίζει πὼς θὰ εἰσακουστεῖ ἀπὸ τὸ Θεό. Εἰδεμή, ἐὰν ἔλθει στὴν προσευχὴ μὲ τὰ βάρη, τὰ ἄγχη καὶ τὶς φροντίδες τοῦ κόσμου, μάταια θὰ τὸ κάνει, γιατὶ ὅλ᾽ αὐτὰ δὲν θὰ τὸν ἀφήσουν ν᾽ ἀπολαύσει αὐτὴ τὴν συγκλονιστικὴ σχέση του μὲ τὸ Θεό.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μὴ νομίσουμε πὼς μποροῦμε νὰ προσευχόμαστε στὸ Θεὸ κολλημένοι στὰ γήϊνα πράγματα καὶ φορτωμένοι τὰ ἐγκόσμια βάρη. Μήτε μποροῦμε νὰ τὸ πράξουμε δίχως νὰ ἔχουμε γνωρίσει τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ ἔχουμε μείνει μόνοι.

Ὅταν σκορπίζουμε τὶς ὑπάρξεις μας στὰ καθημερινά· ὅταν χανόμαστε μέσα στὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων· ὅταν ἔχουμε χάσει τὴν ἰσορροπία ἐντός μας, τότε σὲ ποιὰ βάση καὶ μὲ ποιὸν νὰ μιλήσει ὁ Θεός; Ποῦ θὰ μᾶς βρεῖ; Καὶ πῶς θὰ ἀνοίξει τὴν

καρδιά μας, ὅταν ἐμεῖς γιὰ ἄλλα πασχίζουμε;

Νὰ θυμηθοῦμε τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ, πώς, ὅταν προσευχόμαστε, πρέπει νὰ κλειστοῦμε στὸν ἑαυτόν μας· νὰ βροῦμε τὸ χαμένο ἑαυτόν μας· νὰ ἀγαπήσουμε καὶ νὰ ἐμπιστευθοῦμε τὸ Θεό. Ὅπου κι ἂν βρισκόμαστε, εἴτε στὴν ἐρημιὰ εἴτε στὸν κόσμο. Καὶ τότε ὁ Θεὸς θ᾽ ἀνοίξει ἕνα παράθυρο μέσα μας, γιὰ νὰ ἁπλώσει τὸ φῶς Του, νὰ γλυκάνει τὶς καρδιές μας καὶ νὰ στηρίξει τὶς ὑπάρξεις μας.

Ἀρχιμ. Ν.Π.